

Correctievoorschrift HAVO

2022

tijdvak 3

bedrijfseconomie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermelding

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*
Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van twee scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1

1 maximumscore 2

- Inkoopwaarde van de omzet over 2019: $0,70 \times 1.680.000 = 1.176.000$ 1
- Voorraad 31 december 2019: $110.000 + 1.112.000 - 1.176.000 =$
€ 46.000 1

2 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- misgelopen rendement
- financieringskosten
- opslagkosten

3 maximumscore 3

- Debiteuren 1 januari 2019 100.000 1
- Verkopen januari tot en met oktober 1.385.000
- Verkopen november
($145.000 - 0,5 \times 145.000 \times 0,7$) = 94.250 1
- Verkopen december $0,3 \times 150.000 =$ 45.000 +
€ 1.624.250 1

4 maximumscore 2

- Crediteuren 1 januari 2019 90.000
- Inkopen 2019: $1.112.000 - 80.000 =$ 1.032.000 +
1.122.000 1
- Saldo liquide middelen 31 december 2019:
 $30.000 + 1.624.250 - 1.122.000 - 482.250 =$ € 50.000 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

5 maximumscore 2

- totale marge in 2020: $\frac{148.200}{6} \times 0,26 = 6.422$ 1
- totale marge in 2019: $\frac{148.200}{6} \times 0,30 = 11.400$
- daling marge: $11.400 - 6.422 = € 4.978$ 1

6 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De continuïteit van de huuropbrengst is gegarandeerd.
- Als het risico op faillissement van de pizzaketen lager is, dan neemt het financiële risico verbonden met de huur af.
- De verhuurder kan mogelijk een hogere huurprijs bedingen bij de keten van pizzawinkels.

7 maximumscore 3

- Weaknesses 1
- Motivatie:
- omdat de wijk waarin de winkel is gevestigd sterk verjongd is. Jongeren maken veelvuldig gebruik van social media 1
 - Het is een interne factor 1

Opmerking

Het tweede en derde scorepunt wordt alleen toegekend wanneer het eerste scorepunt is behaald.

8 maximumscore 3

- Threats 1
- Motivatie:
- omdat hierdoor roken wordt beperkt 1
 - Het is een externe factor 1

Opmerking

Het tweede en derde scorepunt wordt alleen toegekend wanneer het eerste scorepunt is behaald.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

- afschrijving per kwartaal op de verbouwing:
2,5% van 21.000 = 525 1
- afschrijving per kwartaal op inventaris

$$\frac{16.000}{\frac{5}{4}} = 800$$
 totale afschrijving per kwartaal 525 + 800 = € 1.325 1

10 maximumscore 1

boekwaarde verbouwing en inventaris op 31 december 2019:
20.325 – 1.325 = € 19.000

11 maximumscore 1

2.200 + 0,70 x 7.800 + 0,40 x 4.800 + 750 + 3.600 = € 13.930

12 maximumscore 3

- leveranciers en af te dragen btw
1.850 + (16.000 – 6.400) = 11.450 1
- 8.000 (aflossing) + $\frac{480}{12} \times 2$ (interest) = 8.080
- totaal € 19.530 2

13 maximumscore 2

liquide middelen 31 december 2019 voor liquidatie:	8.980
ontvangsten:	
– boekwaarde verbouwing en inventaris (vraag 10)	19.000 +
– voorraden, debiteuren, vooruitbetaalde huur (vraag 11)	13.930 +
uitgaven (vraag 12):	<u>19.530 -</u>
liquide middelen 1 januari 2020 na liquidatie	22.380

conclusie:

Gerrit gaat wel in op het voorstel want $\frac{22.380}{24 \text{ maanden}} = 932,50 > 900$

- 22.380 1
- conclusie 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

14 maximumscore 2

- Bij lineaire aflossing bedraagt de maandelijkse aflossing $\frac{270.000}{360} = 750$ 1
- De interest in de tweede maand bedraagt: $0,3\% \times (270.000 - 750) = € 807,75$ 1
- of
- De interestbetalingen nemen maandelijks met een gelijk bedrag (van € 2,25) af 1
- en dat is alleen het geval bij lineaire aflossing (en niet bij een annuïteitenlening) 1

15 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De waarde van het onderpand moet (door het verduurzamen van de woning) ook in voldoende mate meestijgen.
- Het maandinkomen van Micran moet hoog genoeg zijn voor de extra aflossingen en interestbetalingen.
- Er is nog voldoende overwaarde.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

16 maximumscore 2

• Schenking	5.000,00		
Belasting $(5.000 - 2.173) \times 0,3 =$	<u>848,10</u>	–	1
	€ 4.151,90		1

17 maximumscore 2

- Collectes en donaties zijn schenkingen, want de gever verwacht er niks voor terug (overeenkomst om niet) 1
- Verkopen uit de webshop zijn geen schenking, want de gever verwacht er iets voor terug (geen overeenkomst om niet / een product) 1

18 maximumscore 2

- Belastingvoordeel tante Beth: een (periodieke) schenking is aftrekbaar voor de inkomstenbelasting 1
- Belastingvoordeel WNF: over een (periodieke) schenking hoeft geen schenkbelasting betaald te worden. Hierdoor ontvangt WNF tot tevredenheid van tante Beth meer geld 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5

- 19 maximumscore 1**
d
- 20 maximumscore 2**
- $7.200 \times 1,004^{13} = 7.583,52$ 1
 - $(7.583,52 + 3.600) \times 1,004^5 = \text{€ } 11.408,99$ 1
- 21 maximumscore 2**
- reden Adnane: toenemende zelfontplooiing / persoonlijke ontwikkeling en als gevolg daarvan is Adnane op de arbeidsmarkt meer waard 1
 - reden samenleving: er is behoefte aan hoger geschoold personeel voor banen / meer belastingopbrengsten 1
- 22 maximumscore 1**
Over de spaarrekening wordt meer interest (0,2%) vergoed dan de te betalen interest (0,12%) op het studievoorschot van DUO.
- 23 maximumscore 1**
 $\frac{10.525,22}{1,0012^2} = \text{€ } 10.500$
- 24 maximumscore 3**
- gezagsverhouding (werkzaamheden worden opgedragen) 1
 - arbeidsverplichting (verplichting tot het uitvoeren van werkzaamheden) 1
 - loon(salaris)verplichting 1
- 25 maximumscore 3**
- brutojaarsalaris = $2.392 \times 12 \times 1,08 = 31.000$ 1
 - Daarbij hoort een financieringslast van 20% 1
 - $\frac{31.000}{12} \times 20\% - 0,0045 \times 10.500 = \text{€ } 469,42$ 1
- 26 maximumscore 2**
- Adnane mag maximaal een financieringslast van 469,42 hebben. Dit valt in de klasse 422 - 470. Bij een interestpercentage van 2,25% is de maximale hypotheek € 120.123 1
 - Dat is minder dan de koopprijs van de woning (€ 130.000). Adnane kan het huis niet volledig financieren met de hypothecaire lening 1

Opmerking

Als de financieringslast naar boven is afgerond, geen scorepunt toekennen voor de eerste deelscore.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

27 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- goodwill
- licenties
- vergunningen

28 maximumscore 2

- Door de onderhandse lening nemen de liquide middelen toe (tellereffect) 1
- zonder dat daar een stijging van het kort vreemd vermogen tegenover staat (noemereffect) 1

29 maximumscore 2

- Plaatsbeleid 1
- Het gaat om de distributie van het product naar de klant toe 1

Opmerking

Het tweede deelscorepunt wordt alleen toegekend wanneer het eerste scorepunt is behaald.

30 maximumscore 2

- b 1
- een KPI behelst de kwantificering van een prestatie die mede voorspellend is voor succes, terwijl een KSF een factor is die succes mede verklaart en aan het succes bijdraagt. De waarde van een KPI is de uitkomst van het al dan niet mobiliseren van een of meerdere KSF's 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 11 juli.

6 Bronvermeldingen

informatiebron 6 Nibud (aangepast)